

O okolišu brini, pametno zbrini!

Nabava komunalnog vozila za odvojeno
prikupljanje otpada za Čistoću d.o.o. Zadar

Europska unija
Zajedno do fondova EU

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI

Operativni program
KONKURENTNOST
I KOHEZIJA

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Kohezijskog fonda.
Sadržaj publikacije isključiva je odgovornost Čistoće d.o.o. Zadar

OSNOVNE INFORMACIJE O PROJEKTU:

NAZIV PROJEKTA:

Nabava komunalnog vozila za odvojeno prikupljanje otpada za Čistoću d.o.o.

KORISNIK:

Čistoća d.o.o. Zadar

UKUPNA VRIJEDNOST PROJEKTA:

1.468.880,00 HRK

IZNOS EU POTPORE:

1.248.548,00 HRK (85%)

RAZDOBLJE PROVEDBE PROJEKTA:

25. studenog 2020. - 25. studenog 2021.

OTPAD NIJE SMEĆE

Jedan od najvećih problema današnjice je zagađenje okoliša velikom količinom otpada koji utječe na kvalitetu življenja ljudi i drugih živih bića. Odvajanje kućnog otpada mali je doprinos koji svatko od nas može dati za zaštitu okoliša.

Otpad su stvari i predmeti koje planiramo odbaciti jer nam više ne trebaju, ali ako ih pravilno odložimo, one se mogu ponovno iskoristiti ili reciklirati. Pravilnim razvrstavanjem stvaramo mogućnost ponovnog korištenja što izravno utječe na smanjenje nastanka otpada.

Razvrstavanjem otpada smanjuje se količina otpada, šteti se energija i novac, živi se zdravije i osigurava se bolja budućnost za sljedeće generacije. Miješanjem i nerazvrstavanjem različitih vrsta otpada na za to predviđena mjesta, nastaje smeće koje nije moguće reciklirati, odnosno djelomično je moguće uz visoke troškove. Pravilnim razvrstavanjem otpada možete smanjiti vaše račune za odvoz smeća!

SMANJIMO OTPAD

OTPAD je odbačeni materijal, proizvod ili predmet koji se više ne upotrebljava, odnosno nije upotrebljiv u prvobitnom obliku. Otpad je svaka tvar koju posjednik odbacuje, namjerava odbaciti ili mora odbaciti. Nije sav otpad smeće. Mnoge otpadne sirovine i materijali mogu se ponovno iskoristiti pod uvjetom da su odvojeno sakupljeni.

ODVAJANJE OTPADA POČINJE KOD KUĆE

U našoj kuhinjskoj kanti možemo pronaći različite otpatke poput papira, plastike, ili stakla, razne ambalaže i ostatka hrane, koje bi trebali odvojiti. Potrebno je odvojiti koristan otpad koji se može reciklirati. Time se stvaraju nove vrijednosti, novi resursi, štedi novac i utrošena energija, smanjuje komunalni troškovi i pomaže povećanju zaposlenosti.

SPRJEČAVANJE NASTANKA OTPADA

Smanjivanje i sprečavanje nastanka otpada najvažniji je korak u gospodarenju otpadom i stvaranju ljepše i čistije budućnosti. Ovaj korak usmjeren je na proizvod i poduzimanje različitih mjera prije nego što proizvod postane otpad. To znači da smanjujemo količine otpada vodeći računa o potrošnji resursa, dizajnu i ambalaži proizvoda. Osim toga, kućanstvo može smanjiti količine otpada tako da sve ono što se može reciklirati (papir, plastika, metal, staklo) odvaja u za to predviđene spremnike.

Par savjeta kako spriječiti nastanak otpada:

Donirajte
odjeću

Koristite
višekratne boce

Koristite višekratne
vrećice umjesto plastičnih

Koristite punjive
baterije

Ne bacajte hranu -
planirajte kupovinu

Koristite proizvode od
recikliranih materijala

Izbjegavajte pribor za hranu i piće
za jednokratnu upotrebu

Izbjegavajte plastična pakiranja

Kompostirajte otpatke hrane

Pokušajte popraviti stvari prije nego ih zamijenite novima

Kupujte rabljene predmete i odjeću u second hand shopu

Kupujte na tržnicama

Ograničite upotrebu papira- čitajte novine i časopise online

JESTE LI ZNALI?

Od

500

recikliranih limenki može se izraditi jedan BICIKL!

Recikliranjem PET ambalaže štedi se

84%

energije potrebne za izradu iste ambalaže iz sirovina.

List papira moguće je reciklirati

4 - 6

puta prije nego što se u potpunosti raspadne.

RECIKLIRANJE

Pravilno odloženi otpad korisna je sirovina. Odvajanje otpada omogućuje recikliranje i ponovnu uporabu čime se štede sirovine i energija, smanjuje onečišćenje okoliša i smanjuje količina novoproducedenog otpada. Većinu svakodnevnih predmeta koje koristimo moguće je reciklirati. Recikliranje je svaki postupak materijalne uporabe koji uključuje prikupljanje i izdvajanje korisnih materijala, koji će zatim poslužiti za izradu novih proizvoda. Recikliranjem štedimo skupe sirovine i energiju, ali i čuvamo okoliš te omogućujemo otvaranje radnih mjesta u postrojenjima za preradu otpada. Recikliranjem smanjujemo količine otpada i brinemo za očuvanje našeg okoliša. Papir, staklo, plastika i metali mogu se ponovno iskoristiti. Neki materijali koji se koriste za proizvodnju elektroničkih uređaja danas su toliko rijetki da ih se mora ponovno koristiti, odnosno reciklirati. Pravilno odvajanje otpada ključni je korak u procesu recikliranja.

*Tako štitimo
okoliš, ali i
štedimo
novce!*

OZNAKE NA AMBALAŽI

Trokut sa strelicama i brojem određuju vrstu plastike ili nekog drugog materijala.

? - brojčana oznaka za tip materijala
XYZ - vrsta materijala (plastika, staklo, drvo...)

Boce namijenjene jednokratnoj upotrebi. Postoji mogućnost da ispuštaju teški metal koji ometa djelovanje hormona. Takve boce mogu ispuštati i kancerogene spojeve.

Dobra plastika - boce za mlijeko, ulje, tekući deterdženti te igračke kao i neke plastične vrećice. Ne otpušta kemikalije u vodu.

Plastika koja ispušta dvije otrovne kemikalije, a obje ometaju djelovanje hormona u ljudskom tijelu. Još uvijek najčešće upotrebljavana plastika za boce.

Plastika koja ne ispušta kemikalije u vodu, često plastične vrećice za namirnice. Ne otpušta kemikalije u vodu.

Dobra plastika, obično bijele boje, najčešće boce u koje se pakiraju sirupi, ili čašice za jogurt. Ne otpušta kemikalije u vodu.

Plastika koja ispušta u vodu kancerogenu tvar stiren; čašice za kavu za jednokratnu uporabu ili u ambalaža brze prehrane.

Najlošija plastika za prehrambene proizvode jer izlučuje kemikaliju BPA. Često bočice za dojenčad, sportske boce i posude za spremanje hrane.

ŠTO ODVAJATI?

Čistoća d.o.o. usluge odvoza i odlaganja miješanog komunalnog otpada obavlja na području grada Zadra, te 18 okolnih gradova i općina. Uslugom odvoza miješanog komunalnog otpada obuhvaćeno je 72 005 korisnika usluga. Sav otpad koji nastane, a ne može ga se ponovno koristiti, potrebno je odvojeno skupljati. Tako se omogućava njegovo recikliranje i industrijska prenamjena u druge proizvode. Recikliranjem se štedi energija i ne iskorištavaju se nove sirovine čime se čuva priroda i njeni resursi. Sav otpad koji se ne može razvrstati, odvajamo u kantu za **MIJEŠANI OTPAD**.

- ✓ Papir, novinski papir, papirnata i kartonska ambalaža, katalozi, časopise, knjige, papirnatu vrećice

- ✗ Tetrapak, papirnatu maramice, plastificirani papir, korištene papirnatu maramice i pelene, korištene papirnatu tanjuri i čaše, fotografije, naljepnice, vlažni ili truli papir ili karton, prljavi papir

- ✓ PET ambalaža (boce za napitke, mlijeko, jestivo ulje, pakiranja kozmetičkih proizvoda, ambalaža hrane), plastične vrećice, ambalaža sredstva za čišćenje, plastični pribor za jelo, tetrapak, plastične igračke

- ✗ PET ambalaža od opasnih tvari, kemikalija i motornih ulja, tapete, stiropor, spužve, četkice za zube, kabeli (strujni, mrežni), kišobrani, sportske lopte, upaljači

NAVEDENI OTPAD
MOŽETE ODLOŽITI
ILI ODNIJETI U:

- spremnike s plavim poklopcem na javnim površinama ili zelenim otocima
- plavu vrećicu, koja se odlaže neposredno uz spremnike komunalnog otpada
- reciklažno dvorište u Diklu
- reciklažno dvorište u Gaženici
- mobilno reciklažno dvorište.

- spremnike predviđene za plastiku na javnim površinama ili zelenim otocima
- žutu vrećicu koja se odlaže neposredno uz spremnike komunalnog otpada
- reciklažno dvorište u Diklu
- reciklažno dvorište u Gaženici
- mobilno reciklažno dvorište.

- ✓ Ostaci sirovog voća i povrća, pokošena trava i korov, ljuske jaja, talog kave i čaja, ostaci biljaka i cvijeća, usitnjeno suho granje i lišće, slama, piljevina, kruh, kosa, dlaka
- ✗ Ostaci kuhanog voća i povrća, meso, riba i kosti, mliječni proizvodi, ulja i masti, odjeća i cigarete, pepeo, prašina i vrećice iz usisivača, pelene, novine i časopisi, lakirano ili bojano drvo, ostaci pijeska od kućnih ljubimaca

- smeđe spremnike
- reciklažno dvorište u Diklu
- reciklažno dvorište u Gaženici.

- ✓ Staklena ambalaža od hrane i pića koja nije u sustavu povratne naknade (prazne i čiste staklenke i boce bez čepova i zatvarača)
- ✗ Porculansko i keramičko posuđe, žarulje, fluorescentne cijevi, automobilsko staklo, ogledala, kristalno i optičko staklo, armirano staklo, laboratorijsko staklo, staklena vuna

- posebno označene spremnike koji se nalaze na zelenim otocima
- reciklažno dvorište u Diklu
- reciklažno dvorište u Gaženici
- mobilno reciklažno dvorište.

PONOVNNA UPOTREBA

U vrijeme pretjeranog konzumerizma olako se odričemo predmeta koji se uz manje popravke mogu ponovno koristiti te ih zbog vlastitog komoditeta bacamo u smeće umjesto da razmislimo o mogućnosti ponovne uporabe. Prvi korak koji svatko od nas može napraviti jest razmisliti kako tu stvar možemo ponovno iskoristiti. Uz malo kreativnosti, umjesto da ih bacimo, možemo ih popraviti, obnoviti ili im pronaći novu svrhu.

- ✓ koristite proizvode nekoliko puta
- ✓ popravite stvari ako možete
- ✓ prenamijenite stvari
- ✓ poklonite ono što više ne koristite
- ✓ prekrojite staru odjeću
- ✓ budite kreativni

PUSTITE MAŠTI NA VOLJU

Ponovna upotreba je svaki postupak kojim se omogućava višekratno korištenje proizvoda u istu ili neku drugu svrhu. Time sprječavamo odbacivanje proizvoda nakon njegove primarne upotrebe.

Pogledajte neke od primjera:

POKLANJAJTE I RAZMJENJUJTE STARE STVARI ILI STVARI KOJE RIJETKO KORISTITE, KUPUJTE U SECOND HAND DUĆANIMA, POPRAVLJAJTE KUĆANSKE UREĐAJE...

KOMPOSTIRANJE

Kompostiranje je najprihvatljiviji način zbrinjavanja biorazgradivog otpada. Na taj način količinu kućnog otpada možemo smanjiti za 1/3! Otpad nastao od ostataka hrane, vrtnih ili zelenih proizvoda može se kompostirati i tako proizvesti plodni humus. Kompostiranjem smanjujemo količinu otpada, odvoz i odlaganje, a kompostom vraćamo hranjive tvari tlu iz kojeg su potekle, gdje će se postupno pretvoriti u humus tj. plodno tlo. Osim što se kompostiranjem rješavate otpada u kućanstvu, pomažete i okolišu, štedite novac i stvarate korisno gnojivo za kućanstvo.

ŠTO SMIJEMO KOMPOSTIRATI: gotovo sav biljni otpad iz kuhinje, vrta, voćnjaka i travnjaka, lišće, usitnjeno suho granje, slamu i sijeno, ostatke od orezivanja voćnjaka i vinove loze, piljevinu, ostatke i kore voća i povrća, talog kave i čaja, pokošenu travu, korov i ostatke, uvenulo cvijeće.

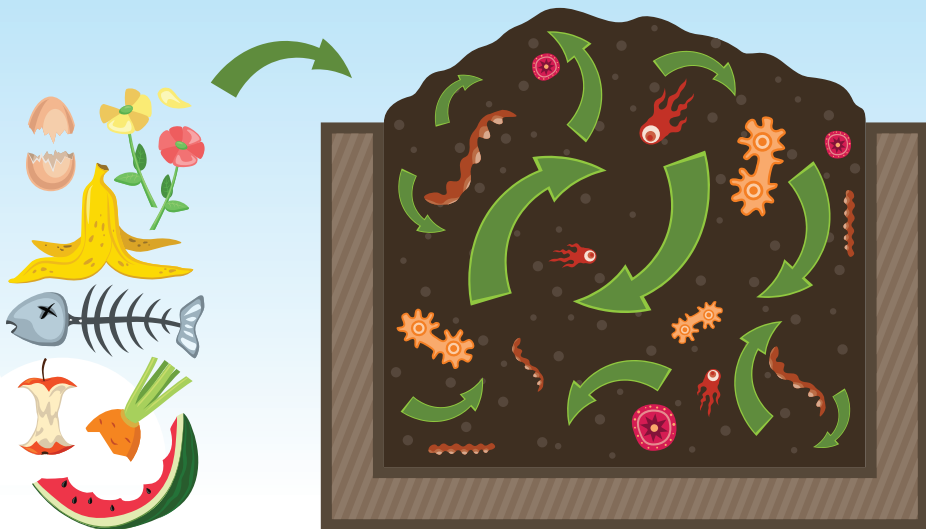
ŠTO NE SMIJEMO KOMPOSTIRATI: ostatke hrane, meso i kosti, osjemenjeni korov, životinjski izmet, lijekovi, bolesne biljke, mliječne proizvode, pepeo. Zbog spore i teške razgradnje nije preporučljivo odlaganje čepova od pluta, ljuski oraha i češera. Nikako ne stavljati otpatke koje sadrže kemikalije (stare lijekove), ulja ili bojano impregnirano drvo.

ZNATE LI DA
ORGANSKI OTPAD

čini preko **30%**

ukupnog otpada
u kućanstvu.

KAKO KOMPOSTIRATI:

1 ODABERITE IDEALNO MJESTO

Idealna pozicija za kompostnu hrpu je suho polusjenovito mjesto u vrtu/dvorištu. Tlo mora biti očišćeno od korova prije postavljanja kompostne hrpe. Na dno stavite slamu ili sijeno.

2 DODAJTE SASTOJKE

U jednakoj mjeri pomiješati biootpad bogat ugljikom (sporije se razgrađuje) i dušikom (brže se razgrađuje). Kako bi se brže i lakše razgrađivalo, potrebno je sav materijal usitniti približno na veličinu palca.

3 PROVJERAVAJTE VLAŽNOST

Povremeno provjeravajte vlažnost. Najlakše ju je provjeriti tako da se uzme šaka kompostnog materijala i stisne se. Ako curi tekućina - previše je vode, a ako se ne osjeća vlažnost- presuho je.

4 POVREMENO MIJEŠAJTE

Hrpu je potrebno barem jednom mjesečno preokrenuti kako bi se osiguralo prozračivanje. Paziti da se ne zbija jer je zrak neophodan za sami proces, a ujedno sprječava pojavu neugodnih mirisa.

5 STRPLJIVO ČEKAJTE

Kompostiranje može trajati i do nekoliko mjeseci. Zreli kompost ima zemljastu grumenastu strukturu, tamnosmeđu - crnu boju te ugodan miris po šumskoj zemlji. Koristite kompost za sadnju vrtnog i kućnog bilja.

POPIS OTPADA KOJI SE ZAPRIMA U RECIKLAŽNIM DVORIŠTIMA:

PAPIR

Stari papir odlaže se u plave spremnike postavljene na ulicama reciklažnim dvorištima u Diklu i Gaženici. U stari papir ne spadaju: tetrapack ambalaža, fotografije, plastificirani, zauljeni ili metalizirani papir, upotrijebljene maramice, pelene i sl.

PLASTIKA IZ DOMAĆINSTAVA

"Čistoća" d.o.o. sakuplja ambalažni otpad od ostalih polimera (plastike) iz domaćinstava, pravilno odložen u namjenskim vrećama prema utvrđenom rasporedu odvoza.

STAKLENA AMBALAŽA

koja nije u sustavu povratne naknade odlaže se u spremnike za staklo u reciklažnim dvorištima u Diklu i Gaženici. Prije odlaganja staklenu ambalažu treba isprazniti, skinuti čepove i zatvarače. U kontejnere za staklenu ambalažu ne smiju se odlagati prozorska stakla, keramičko posuđe, žarulje, te ostale vrste stakla kao što su bolničko i laboratorijsko staklo.

BOCE I LIMENKE

Boce zapremine veće od 0,20 lit. u staklenoj, plastičnoj, aluminijskoj, željeznoj i limenoj ambalaži obvezne su preuzimati sve trgovine čiji je prodajni prostor veći od 200 m².

MET AMBALAŽA (LIMENKE)

Odlaže se u reciklažnim dvorištima u Diklu i Gaženici. U te spremnike nije dopušteno bacati limenke s ostacima boja, lakova, ulja i kemikalija, te metalnu ambalažu koja je sadržavala zapaljive tekućine (dezodoransi i drugi sprejevi).

GLOMAZNI OTPAD

Stari namještaj i druge uporabne predmete veće mase možete odložiti u reciklažnim dvorištima u Diklu i Gaženici. Jednom godišnje korisnici mogu koristiti besplatnu uslugu odvoza glomaznog otpada do 2m³.

ELEKTRIČNI I ELEKTRONIČKI OTPAD

Električni i elektronički otpad važno je odlagati odvojeno iz razloga što neke od komponenti od kojih je sastavljen spadaju u opasni otpad (hladnjaci, primjerice, sadrže plinove freone, a monitori teške metale). Elektronički otpad je štetan jer sadrži niz štetnih kemijskih spojeva poput kadmija, arsena, olova, žive, kroma, berilija, fosfora i plastike. Svaki uređaj lakši od 30 kilograma možete besplatno predati u trgovini prilikom kupnje novog uređaja. Uređaje možete odložiti i u reciklažnim dvorištima u Diklu i Gaženici.

METALI

Metale možete odložiti u reciklažnim dvorištima u Diklu i Gaženici.

STARE BATERIJE I AKUMULATORI

Stare baterije su opasne jer sadrže metale. Stare baterije i akumulatore dužne su preuzeti sve trgovine koje ih prodaju.

OPASNI OTPAD

Opasni otpad moramo odvojeno sakupljati!

Opasni otpad ne nastaje samo u industriji već i u kućanstvima. Komunalni otpad, proizvodni otpad, ambalažni otpad, građevinski otpad, električni i elektronički otpad, vozila kojima je istekao vijek trajanja i otpadne gume mogu biti opasni otpad. Opasne tvari nalaze se u baterijama, akumulatorima, bojama, lakovima, kemikalijama, motornom ulju, starim lijekovima, razrjeđivačima, pesticidima, električnom i elektroničkom otpadu. Te tvari mogu biti otrovne, kancerogene, mutagene, infektivne, zapaljive, eksplozivne. Uđu li u vodu ili tlo mogu uzrokovati oboljenje ljudi i naštetiti drugim živim organizmima.

GRAĐEVINSKI OTPAD

Građani grada Zadra koji imaju mjesto boravka na području Zadra mogu svoj građevinski otpad, koji nastaje u kućanstvu, besplatno odložiti na Odlagalištu otpada u Diklu, ukoliko ga sami dovezu u osobnom vozilu ili u osovinskoj prikolici za osobna vozila.

STARO MOTORNO ULJE

Preporučuje se motorno ulje mijenjati kod automehaničara koji je dužan skrbiti za njegovo zbrinjavanje. Otpadna motorna ulja mogu se odložiti u reciklažnim dvorištima u Diklu i Gaženici, kao i zaupljene krpe i kante. Otpadana ulja se moraju zbrinjavati odvojeno; zabranjeno je u spremnik za motorna ulja odlagati ulje iz kočnica.

OTPADNA MAZIVA ULJA

Otpadna maziva ulja možete odložiti u spremnike u reciklažnim dvorištima u Diklu i Gaženici

OTPADNA JESTIVA ULJA

Otpadno jestivo ulje može se odložiti bez naknade u reciklažnim dvorištima u Diklu i Gaženici.

ADRESE RECIKLAŽNIH DVORIŠTA:

GRAD ZADAR:

Reciklažno dvorište u Diklu
(pon. - pet. od 06:00 do 20:00h, sub. od 06:00 do 16:00h),
Reciklažno dvorište u Gaženici
(pon. - pet. od 06:00 do 18:00h, sub. od 08:00 do 18:00h)

DAN U TJEDNU odvoz u popodnevnim satima	RASPORED ODVOZA POLIMERA I OTPADNOG PAPIRA žute i plave vrećice koje su ostavljene pored spremnika
PONEDJELJAK	Diklo, Puntamika, Bokanjac, Novi Bokanjac
UTORAK	Brodarica, Petrići, Belafuža, Mocire, Sokin brig, Crno
SRIJEDA	Voštarnica, Poluotok, Jazine 1
ČETVRTAK	Jazine 2, Smiljevac, Kožino, Petrčane
PETAK	Stanovi, Bili Brig, Sinjoretovo, Ploče, Dračevac
SUBOTA	Ričine, Arbanasi, Gaženica, Skročini, Špada, Maslina, Plovanija, Višnjik
Na otočnim mjesnim odborima Grada Zadra polimeri i papir odvoze se svake srijede.	

Raspored odvoza otpada po adresama stanovanja možete provjeriti na web stranicama: www.cistoca-zadar.hr i www.pogodipravikos.hr

Čistoća d.o.o.
Stjepana Radića 33
23000 Zadar

Centrala
tel: 023 234 800
fax: 023 231 831

Tehnički sektor
tel: 023 234 812

www.cistoca-zadar.hr
info@cistoca-zadar.hr

Više informacija o EU fondovima možete pronaći na stranici Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije www.strukturnifondovi.hr

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Kohezijskog fonda.